

יוני 2020

מדיניות הבידול בבית המשפט*

מבחר דוגמאות של השימוש שעושה ישראל במדיניות הבידול כדי לנמק שלילה של תנועה בין עזה לגדה המערבית בפני ערכאות שיפוטיות שונות

▶ בתגובת המדינה בעתירת ג'ישה בפני בית המשפט המחוזי בירושלים, שדרשה להתיר לאם, ילידת הגדה המערבית המתגוררת בעזה, ולשתי בנותיה הקטינות, לעבור לחיות בגדה המערבית, [מרץ 2019](#):

"אחד הרציונליים המשמעותיים העומדים בבסיס מדיניות התנועות הוא הצורך הביטחוני 'לבדל' בין רצועת עזה והאזור" (הדגשה במקור).

"[...] חזרת התושב לאיו"ש, ייבחנו בהתאם למדיניות החלה באותה העת על תושבי רצועת עזה. יש לציין כי כיום לא מתאפשר מעבר קבע לאיו"ש עבור תושב שבחר להשתקע ברצועה [...] ככל שמדיניות המעבר בין האזורים עומדת בעינה בעניין הבידול, ההצהרה תהא בת תוקף".

▶ בתגובת המדינה בעתירת ג'ישה בפני בית המשפט המחוזי בירושלים, שדרשה להתיר לאם ולשלושת ילדיה הקטינים, ארבעתם תושבי הגדה המתגוררים בעזה, לעבור לחיות בגדה, [נובמבר 2019](#):

"מתן הסעד המבוקש לעותרת (קבלת העתירה, או מתן אפשרות לעותרת לשוב לאיו"ש), יש בה כדי לפגוע באופן בסיסי במדיניות הבידול וצמצום התנועות בין האזורים, כפי שהותוותה על ידי הממשלה וגורמי הביטחון המוסמכים [...] אדם אינו יכול להיות בו זמנית תושב מבחינה משפטית של שני מקומות אשר קיימת ביניהם מדיניות של בידול המבוססת על טעמים ביטחוניים, ולדרוש שיכירו בו ככזה. כל זאת בפרט בהקשר למדיניות התנועות בין האזורים, שכן יהיה בכך ביטול גורף של מדיניות הבידול".

▶ בתגובת המדינה בעתירת ג'ישה בפני בית המשפט העליון, שדרשה להתיר לתושב עזה לצאת לגדה המערבית, כדי לבקר את אביו המתגורר שם וחלה מאוד, [דצמבר 2018](#):

"נקודת המוצא לענייננו [...] היא כי למדינת ישראל סמכות רחבה ושיקול דעת נרחב לקבוע מי ייכנס לתחומה, וכי אין לזר כל זכות שבדין להיכנס לשטחה הריבוני של המדינה, גם לצרכי מעבר".

"מדיניות התנועות בין מדינת ישראל לרצועת עזה היא מדיניות מצמצמת ביותר. [...] אחד הרציונליים המשמעותיים העומדים בבסיס מדיניות התנועות הוא הצורך בבידול ביטחוני בין רצועת עזה לבין האזור" [...] (הדגשות במקור).

"מדיניות התנועות של אנשים מרצועת עזה ואליה - ובתוך כך גם אופייה ה"מבדל" בין רצועת עזה לאזור - נבחנה ואושרה על ידי בית המשפט הנכבד פעמים רבות" (הדגשות במקור).

▶ בתגובת המדינה בעתירת ג'ישה בפני בית המשפט העליון, שדרשה להתיר למשנה למנכ"ל סניף ארגון "The Democracy and Worker's Right Center in Palestine" בעזה לצאת לגדה כדי להשתתף בהשתלמות מקצועית, [אוגוסט 2018](#):

"התנועה מרצועת עזה עודה מצומצמת, כאשר אחת מתכליותיה החשובות היא להבטיח שלא תהיה תנועה תכופה, בתדירות בלתי מבוקרת, בין רצועת עזה לישראל והאזור".

"במצב דברים זה, ונוכח המציאות הנוכחית, נראה כי לכל ברוך, שלא ניתן לאפשר מעבר חופשי [...] בין שטחי עזה לאיו"ש, וכי גיבושה של מדיניות מצמצמת בהקשר זה מתיישב עם חובות המשיבים לשמירה על בטחון ישראל האזור. במצב דברים זה, לא מצאנו גם אנחנו כי נפל פגם של חוסר סבירות בעצם גיבושה של מדיניות מצמצמת בהתרת מעבר בין שטחי עזה ואיו"ש".

▶ בתגובת המדינה בעתירת גישה בפני בית המשפט העליון, שדרשה להתיר לשלושה מעובדי הארגון הבינלאומי **Right to play**, המסייע לבני נוער מאזורי לחימה ועוני ברחבי העולם, לצאת לגדה המערבית כדי להשתתף בהשתלמות מקצועית, **פברואר 2018**:

"הכניסה לישראל - ולו רק לצורך מעבר לאיו"ש - כמו גם המעבר בין האזורים שלא דרך ישראל, תוגבל למקרים הומניטריים חריגים בלבד, בדגש על מקרים רפואיים דחופים (להלן: 'מדיניות הבידול')" (הדגשה במקור) [...]

"בהתאם למדיניות זו, בהיעדר חובה משפטית, ובשים לב לסכסוך המזוין בין ישראל לארגון חמאס השולט כיום ברצועת עזה, מעברם של תושבי רצועת עזה לאיו"ש אינו מתאפשר".

▶ בתגובת המדינה בעתירת גישה בפני בית המשפט העליון, שדרשה להתיר לשני חברי תזמורת הנוער הפלסטינית מעזה, לצאת דרך ישראל לירדן כדי להשתתף בכנס מוזיקה בינלאומי, **יולי 2017**:

"מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה, ובתוך כך גם מדיניות הבידול, הנוגעת מעבר בין רצועת עזה לאזור יהודה ושומרון, נקבעה על בסיס שיקולים מדיניים וביטחוניים שונים [...] לאור טעמים אלה, והאיזון בינם לבין הצרכים ההומניטריים של התושבים מותרת כאמור כניסתם של תושבי רצועת עזה לאיו"ש, במקרים הומניטריים חריגים בלבד [...]. התנועה מרצועת עזה עודנה מצומצמת, כאשר אחת מתכליותיה החשובות היא להבטיח שלא תהיה תנועה תכופה, בתדירות בלתי מבוקרת, בין רצועת עזה, לישראל ואיו"ש".

▶ בתגובת המדינה בעתירת גישה בפני בית המשפט העליון, שדרשה לאפשר לרץ המרתון נאדר מצרי לצאת את הרצועה כדי להשתתף במרתון פלסטין ברחובות בית לחם שבגדה המערבית, **אפריל 2014**:

"מדיניות הבידול נקבעה על בסיס שיקולים מדיניים וביטחוניים שונים, וביניהם: עליית חמאס ברצועת עזה, פעולותיהם הבלתי פוסקות של ארגוני הטרור הפועלים ברצועת עזה נגד מדינת ישראל, באמצעות ירי רקטות אל עבר ישראל, פיגועים, וניסיונות אחרים לפגוע באזרחים ובחיילים; כמו גם בשל פעילותם המתמדת של ארגוני הטרור להקמת שלוחות חדשות של תשתיות הטרור מעזה בתחומי איו"ש, ולחיזוק התשתיות הפועלות באיו"ש".

"אחד הרציונלים העומדים בבסיס מדיניות זו הינו החשש הטמון מניצול הזיקות בין תושבי עזה לאיו"ש לצורך קידום פעולות טרור, בין במודע, בין בשיטוי [...].

"מדיניות תנועת אנשים מרצועת עזה ואליה, ובתוך כך הבידול, נבחנה ואושרה על ידי בית המשפט הנכבד פעם אחר פעם, הן באופן כללי - בין היתר - על דרך אישור נוהל השתקעות, הן באופן ספציפי, על דרך בחינת הקריטריונים ההומניטריים השונים שנקבעו במסמך 'מדיניות תנועת אנשים בין מדינת ישראל לרצועת עזה' (נספח ע/12 לעתירה), בכל הנוגע למעבר בין עזה ואיו"ש".

▶ בתגובת המדינה בעתירת גישה בפני בית המשפט העליון, שדרשה לאפשר לארבע תושבות עזה לצאת לגדה המערבית ללימודי תואר שני, **אוגוסט 2012**:

"עם מאמצים אלו מבקשת ממשלת ישראל להתמודד, בין היתר, באמצעות צמצום התנועות בין רצועת עזה לאיו"ש ולהפך. לפיכך, בהתאם להחלטת ועדת השרים שהוזכרה לעיל, המדיניות הנוהגת בכל הנוגע לכניסת תושבי עזה לאיו"ש הינה מדיניות בידול בין האזורים, המצמצמת את המקרים המאפשרים לכניסה לאיו"ש למקרים הומניטריים וחריגים בלבד" [...].

“כפי שצוין לעיל, לאור עליית שלטון החמאס ברצועת עזה החליט הקבינט המדיני ביטחוני, בין השאר, על הטלת מגבלות על תנועת אנשים אל ומרצועת עזה (החלטת קבינט הקבינט המדיני-ביטחוני, ב/34 מיום 19.9.2007) [...]”

“מדיניות זו, אשר נקבעה כאמור על ידי הקבינט המדיני-ביטחוני, הינה חלק ממאבקה של מדינת ישראל בארגון החמאס, ארגון טרור אשר שם לעצמו כמטרה את השמדתה של מדינת ישראל. כך, מעבר למטרה הביטחונית הישירה, אשר פורטה לעיל, מדיניות זו מיועדת גם לייצר בידול בין איו”ש, שם קיימת הרשות הפלסטינית, לבין רצועת עזה, אשר נשלטת כאמור על ידי ארגון טרור”.

◀ **בפסיקת בית המשפט העליון בעתירת המוקד להגנת הפרט, שביקשה לאפשר לפלסטיני תושב יריחו לבקר את אחיו, המחלים מהתקף לב בעזה, יוני 2012:**

“מתגובת המשיבים עולה כי המדיניות הנוהגת, הנגזרת מהמצב הביטחוני-מדיני הקיים, היא בידול בין האזורים. בהתאם למדיניות זו, רק במקרה חריג שבו מתעורר צורך הומניטרי יתאפשר מעבר מאיו”ש לרצועת עזה. נציין כי מדיניות זו נבחנה בעבר על-ידי בית משפט זה ולא נמצאה הצדקה להתערבות בה. במקרה הנוכחי לא התעורר לעת הזו צורך כאמור. לא מדובר במחלה מסכנת חיים או כזו המצריכה אשפוז ממושך, כנדרש על-פי המדיניות הנזכרת. משכך, אין יסוד להתערבותנו בהחלטה כאמור”.

◀ **בתגובת המדינה בעתירת גישה בכני בית המשפט העליון, שדרשה לאפשר לסטודנט פלסטיני הרשום כתושב עזה, המעוניין להיכנס לרצועת עזה בכדי להתארס ולהינשא לבחירת לבו, דצמבר 2011:**

“המדיניות הנוהגת כיום בכל הנוגע לכניסת תושבי עזה לאיו”ש הינה מדיניות בידול בין האזורים, המבוססת על טעמים ביטחוניים והמצמצמת את המקרים המאושרים לכניסה לאיו”ש למקרים הומניטריים וחריגים בלבד” (הדגשה במקור) [...]

“הרציונל העומד בבסיס מדיניות זו נשען על טעמים ביטחוניים כלליים הנוגעים לקשרי משפחה, יכולות להעברת מידע ואמצעים לגורמים עוינים, וניצול הזיקות בין תושבי שני האזורים”.

*ההדגשות בקו נעשו על ידי גישה.